

20

anekdote's en
gebeurtenissen
rondom
jaar internationale
beroepenwedstrijden



RONDON

Teksten: J. de Haan

De realistische van RONDOM is mede tot stand gekomen dankzij

de medewerking van:

sBN Stichting Beroepenpromotie Nederland

VEV Vereniging Elektrotechnisch Vakonderwijs

Cartoons:

N. van Noort (met uitzondering van tekening op bladzijde ~~35~~)

Inhoud

Voorwoord	5
Inleiding	7
Busje komt zo... ..	9
Hoe zo geen volkslied!?!	11
Geknipt voor u	13
Een dagje Hong Kong	16
Ik ken u	17
Geen vlaggetjes dag	18
Dit is een goed voorstel	20
De ontmoeting	22
Veiligheid voor alles	24
Met de billen bloot	26
Alle partners verzamelen	28
Kort Amerikaans	30
Grote klasse	32
God's woord kopje onder	34
Aanzitten aan het banket	36
Er kan nog meer bij	39
Zachtjes gaan de paardenvoetjes... ..	41
Vrij..dan de caravan	43
Praten met je handen	44
Tenslotte.... ..	46
Bijlage 1	48
Bijlage 2	49

Voorwoord

Voor u ligt een boekje met ruim twintig verhalen, anekdotes, opgeschreven door Johan de Haan. Elk verhaal is een herinnering aan één van de vele Internationale Beroepenwedstrijden waarbij hij een prominente rol heeft gespeeld bij de organisatie daarvan en bij de begeleiding van de Nederlandse delegaties waaronder deelnemende vakmensen in de dop.

Ik hoop dat u bij lezing van het boekje evenveel plezier zult hebben als ik dat heb gehad. Niet alleen omdat elk verhaal een herinnering blijft aan die wedstrijden zelf, maar ook omdat alle verhalen tezamen dieper liggende herinneringen oproepen aan tijden die voorbij zijn.

Het begin van de beroepenwedstrijden lag in een periode dat het beroeps- onderwijs in Nederland weinig publieke aandacht kreeg. Als ik op de spreekbeurten iets over het leerlingwezen wilde vertellen, moest ik meestal uitleggen wat dat voor een vorm van beroepsonderwijs was, velen kenden het niet.

Ook kamerleden, journalisten, bewindslieden en ambtenaren van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen kenden het leerlingwezen niet van binnen uit. Voor mij lag het belang van de internationale beroepenwedstrijden dan ook onder meer in de mogelijkheid het beroepsonderwijs onder de belangstelling van het publiek te brengen.

Deelnemers en begeleiders waren er erg op gespitst dat "wij" bij de wedstrijden in de prijzen zouden vallen. Vaak lukte dat, maar natuurlijk nooit genoeg. Zo bleek het uiterst lastig een prijs te winnen in de sector van de technische beroepen. De Aziatische deelnemers waren eenvoudig niet te verslaan. Mij intrigeert het nog steeds waarom dat zo was: het kon toch immers niet zo zijn dat het technisch beroepsonderwijs daar zo veel beter was dan bij ons?

In mijn ogen is het beroepsonderwijs in ons land van uitzonderlijke kwaliteit en zodanig gevarieerd in aanbod en mogelijkheden dat er voor elke jongere een passende opleidingsweg voorhanden is. Alleen vond ik dat meisjes te weinig gebruik maakten van de aanwezige mogelijkheden. Daarom hebben wij de speciale meisjesprijs, de "First Lady Award", ingesteld.

Een slimme meid is immers op haar toekomst voorbereid!

Deze en andere herinneringen kwamen bij mij boven toen ik het boekje van Johan de Haan las. Bij u zullen er ongetwijfeld (ook) andere herinneringen opdoemen.

Met mij zult u zich wellicht afvragen hoe het verder is gegaan met al die aardige jonge mensen die zich zo hard inspanden om voor zichzelf een toekomst op te bouwen.

Wellicht een idee voor een volgend boekje?

Op dit moment wil ik in ieder geval Johan de Haan bedanken voor het feit dat hij zijn herinneringen met ons heeft willen delen.

Burghe Haan stelde 20-11-2000

Nell Ginjaar Maas

(Nell Ginjaar-Maas)

Inleiding

Al eeuwen lang vinden er in de wereld, op allerhande gebieden, wedstrijden plaats. Of het nu gaat om wie de hoogste zonnebloem kan kweken of wie het snelst een mechatronische storing in een systeem kan lokaliseren en vervolgens verhelpen, we maken overal een wedstrijd van. Soms is de wedstrijd een wedloop, zoals in de ruimtevaart in het midden van de vorige eeuw. Het meest in het oog springend zijn de sportwedstrijden: nationaal, Europees, internationaal of mondiaal, dan wel olympisch. Hoe dan ook, men zoekt de uitdaging, de grens van zijn of haar mogelijkheden. Ook in het beroepsonderwijs vinden derhalve beroepenwedstrijden plaats. Men wil het vakmanschap tonen en dat meten met anderen. Het mag dan ook geen verbazing wekken dat er ook beroepenwedstrijden bestaan. Weinigen zullen echter weten dat 50 jaar geleden er een internationale organisatie geboren werd toen Spanje aan Portugal een uitnodiging stuurde om deel te nemen aan beroepenwedstrijden voor jeugdige vaklieden tot een maximum leeftijd van 21 jaar. De organisatie werd genoemd de: "International Vocational Training Organisation", kortweg IVTO, met zetel in Madrid.

Doelstelling van de organisatie is - nog steeds- het verbeteren van het peil van de vakbekwaamheid en het verhogen van het aanzien van de beroepsarbeid door middel van wedstrijden.

De eerste wedstrijden vonden plaats in het trainingscentrum 'Virgin de la Paloma' in Madrid en bestonden uit het maken van een werkstuk in een tijdspanne van maximaal 21 uur. Het betrof twaalf beroepen en van beide landen deden de besten in ieder beroep mee. Daartoe waren er van te voren in beide landen selectie (wedstrijden?) georganiseerd.

Alras breidde de organisatie zich uit; het aantal landen nam gestaag toe en ook het aantal wedstrijdberoepen steeg aanzienlijk. Momenteel telt de IVTO 33 deelnemende landen en 41 wedstrijdberoepen. In de afgelopen 50 jaar hebben 8964 jonge vakmensen aan deze wedstrijden deelgenomen. Dat hierdoor bij de feitelijke organisatie de kosten een belangrijke rol spelen moge duidelijk zijn.

Dit bescheiden boekwerkje beschrijft een aantal situaties die zich tijdens die wedstrijden zich hebben afgespeeld. De volgorde is in zekere zin willekeurig.

Sommigen zullen het herkennen, of zich er in herkennen anderen kunnen zich wellicht voorstellen dat het zo gebeurd is.

Degenen die mij geholpen hebben bij het ophalen van mijn herinneringen en het geven van adviezen ben ik zeer erkentelijk. De anecdote's over 'de ontmoeting' de caravan en Hong Kong zijn opgetekend uit de mond van anderen.

Veel, nee heel veel, dank ben ik verschuldigd aan mijn vrouw, zonder haar steun had ik het nooit zo lang volgehouden, noch had ik mijn werk kunnen doen zoals ik het gedaan heb. Het is fantastisch te weten dat er iemand met je meeleeft en vooral meedenkt.

Dat de voormalig Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen een voorwoord heeft willen schrijven heb ik op hoge prijs gesteld. Haar suggestie voor een volgend boekje neem ik graag over en ik zal hem voorleggen aan het bestuur van de Stichting Beroepspromotie Nederland.

Veel leesplezier.

Johan de Haan

Busje komt zo...

In 1977 trad ons land voor de tweede maal op als gastheer voor de organisatie van de 24e internationale beroepenwedstrijden van de IVTO.

Het hele gebeuren speelde zich af in twee van de Jaarbeurs hallen in Utrecht. Alle volwassenen waren ondergebracht in het Holiday Inn hotel dat daar tegenover lag. Hierdoor kon er te voet van het hotel naar de wedstrijdhallen gelopen worden en terug. Dit scheelde aanzienlijk in de vervoerskosten. Alleen de wedstrijdkandidaten sliepen in een conferentie oord zo'n vijftien kilometer verder op. Kortom het was een compact gebeuren. Tijdens de wedstrijddagen was er ook grote belangstelling van het publiek. Na afloop van de beoordelingen van de wedstrijdresultaten door de experts, was er door de Nederlandse organisatie een rondvaart gepland door de Amsterdamse grachten. Gezien de omvang van het gezelschap, ruim 600 personen, werd er met 16 bussen richting Amsterdamse haven vertrokken. Onderweg kregen de passagiers nog een goede kijk op de Nederlandse files en de ongedurigheid van de automobilisten.

Het was een mooie dag en velen hadden geen jas meegenomen, alleen een trui, want het zou in de avond wel eens fris kunnen zijn. Opgewekt arriveerde het gezelschap bij de steiger van de rondvaartrederij.

Elke rondvaartboot had een capaciteit van 80 personen en de rondvaart duurde ca 45 minuten.

Er waren vijf boten ter beschikking. Het instappen vergde tien minuten per boot, waardoor de laatste groepen ongeveer drie kwartier moesten wachten, voordat de eerst afgevaren boten weer terug waren voor de volgende ronde.

Als laatste boot van de tweede serie vertrok de "President Roosevelt", met aan boord, o speling van het lot, 80 Amerikanen in opperbeste stemming. Vanuit een rondvaartboot heeft men een goede kijk op de fraaie grachtenpanden uit de gouden eeuw en de dames van plezier die zich achter de goed gelapte ramen bevinden.

Telkens als zich weer een boot van 'weggeweest' meldde werd er een bus van de achter het Centraal Station bevindende parkeerplaats gehaald om de

varensgezellen terug te brengen naar het hotel in Utrecht. Als er al een opmerking werd gemaakt dat dit niet in dezelfde bus was als op de heenreis, werd dit afgedaan met een "geen probleem, alle bussen worden voor vertrek bij het hotel geheel nagelopen op achtergebleven spullen en een lid van de organisatie bewaakt dat ter plekke".

Van het gezelschap van 600 personen had de helft de rondvaart achter de rug en de andere helft was nog onderweg. Tevreden hingen de leden van het organisatiecomité over de brugleuning, toen de laatste boot was teruggekeerd. De overgebleven bussen werden opgetrommeld van de parkeerplaats en de chauffeurs werd medegedeeld dat er terug naar het hotel gegaan kon worden, dus alle bussen reden richting Utrecht.

De bussen waren reeds een minuut of tien weg toen onder de brug met een gedempte scheeps-toeter de President Roosevelt kwam aangevaren. De boot had onderweg wat vertraging opgelopen en daardoor waren wij deze boot totaal vergeten. De meesten hadden hun trui of vest in de bus achtergelaten, maar vonden het nu toch wel wat kil en zouden graag wat aantrekken. "De bussen komen zo" riepen wij tegen beter weten in.

Het was inmiddels half één in de nacht en nergens meer een bus te bekennen. Ook bellen met het hotel in Utrecht om nog een bus terug te laten komen was niet mogelijk. Goede raad was duur.

En opeens, ja daar kwam toch een bus aan, van de NZHM, die het openbaar vervoer in de regio Amsterdam verzorgt. Op ons verzoek of hij nog even een rit naar Utrecht wilde maken reageerde hij nou niet direct enthousiast. Maar een uiterst royale fooi maakte de chauffeur ineens plooibaar. Hij werd bereid gevonden zijn baas te bellen, in het holst van de nacht, om toestemming te vragen het gezelschap Amerikanen nog naar Utrecht te brengen en dat lukte.

Terug in het hotel viel er heel wat uit te leggen, maar na een 'slaapmutsje' genomen te hebben begaf een ieder zich tevreden ter ruste.

Hoe zo geen volkslied!?!

Internationale beroepenwedstrijden zijn net 'echte' olympische spelen. Dat wil zeggen, dat in de organisatorische opzet en in de uitvoering de zelfde elementen terug te vinden zijn als bij het sportevenement. Zo kennen beide een openings- en sluitingsceremonie en een prijsuitreiking en is er ook een receptie van het land dat de volgende keer de beroepenwedstrijden heeft toegewezen gekregen. Uiteraard wordt in ieder beroep een gouden-, zilveren- en bronzen medaille beschikbaar gesteld; inmiddels in 40 beroepen (overzicht in bijlage).

Van de deelnemende landen lopen doorgaans de experts en de jeugdige deelnemers in officieel tenue. Niet alle landen zijn hetzelfde gekleed, maar het ziet er wel indrukwekkend uit en het is stijlvol. Zo zaten op die bewuste woensdagmorgen in juli 1977 honderden mensen in de congreszaal van de Jaarbeurs, geduldig te wachten tot de officiële opening door de president zou plaatsvinden. De meesten hadden zich hiervoor speciaal gekleed. Hier en daar liepen nog wat technische mensen rond om te bezien of er geen 'rondzingende' microfoons waren; de hostessen stonden wat zenuwachtig bij de ingang van de zaal in afwachting van de komst van de hoge gasten die zij naar hun plaats mochten brengen, want ook bij deze 'skill olympics' komen regeringsleiders, of koninklijke gasten op bezoek. De gebroeders Brouwer speelden wat lichte muziek als aangename tijdpassering.

Bij de IVTO is het traditie dat de landendelegaties één voor één, met de landenvlag voorop, het podium betreden, terwijl de eerste zestien maten van hun volkslied gespeeld worden.

Er was aan het muzikduo een lijst uitgedeeld met daarop de volgorde van opkomst der landen, zodat ook het zij het konden volgen. Als door een wesp gestoken kwam een van de gebroeders, enkele ogenblikken voor de start plotseling overeind wildgebarend dat er iemand bij hem moest komen. Wat was het geval? Bij het opvolgorde leggen van de volksliederen kwam hij tot de ontdekking dat het duo het volkslied van Korea niet in hun bezit had en ook nooit gekregen had. Er was weinig tijd om dit te herstellen, maar geen volkslied spelen als de Koreaanse ploeg op komt is onvergeeflijk.

Speurend in de zaal zagen wij de ambassadeur van Korea. We verzochten hem dringend om naar een klein zaaltje in de catacomben van de Jaarbeurs te komen, en vroegen hem het volkslied te neuriën of te zingen. Dat werd nog even muzikaal herhaald door het Brouwerduo en vervolgens op papier gezet. Er waren slechts 5 minuten verstreken. Rap brachten we de ambassadeur weer naar zijn plaats en de openingsceremonie kon beginnen alsof er niets gebeurd was. Statig en trots, maar toch ook een beetje zenuwachtig kwamen de jeugd ploegen de zaal binnen. Elke ploeg kreeg een warm applaus, zeker van de landgenoten. Bij het horen van het Koreaanse volkslied keken wij elkaar even aan, met een blik van "hoezo geen volkslied?"



Geknipt voor u

De Nederlandse overheid had in 1985 als een van haar beleidsvoornemens (meer) meisjes te stimuleren zich te oriënteren op en te bekwamen in een technische beroepsopleiding. Zij riep daartoe de "First Lady Award" in het leven, die voortaan bij elke internationale beroepenwedstrijd wordt toegekend aan die deelneemster die in een overwegend door mannen beoefend beroep het beste resultaat had behaald. De prijs was een 12-daagse stage in Nederland op kosten van de regering.

Bepaaldelijk niet mis. Om deze prijstoekenning meer cachet te geven had de toenmalige Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen te kennen gegeven dat zij ook een bezoek aan de wedstrijden wilde brengen om dan tegelijkertijd de gelegenheid aan te grijpen deze prijs voor de eerste maal uit te reiken.

Wij waren daar zeer verguld mee, want zoveel belangstelling van overheidswege was er in de afgelopen jaren bij wedstrijden die in het buitenland plaatsvonden niet geweest. Nu deden er zich een paar problemen voor en wel, dat betrokken regeringsfunctionaris een zekere vorm van vliegangst had.

Een cursus volgen was niet opportuun, maar angst bleef er, gelijk mr T. van het A-team die heeft. "Ik wil wel, maar dan moet er iemand met me mee gaan". Gelukkig is dat geen probleem als je met een Boeing 747 vliegt. Daar zitten altijd wel een paar mensen in.

Na vele uren vliegen arriveerde ze toch welgemoed in Japan en na de 'jet leg' enigszins overwonnen te hebben verscheen ze opgewekt ten tonele, liet zich uitgebreid informeren over de wedstrijden.

Daarna bezocht ze alle jonge Nederlandse vaklieden op de werkplek om ze persoonlijk moed in te spreken en succes te wensen.

Toen kwam uiteindelijk de lang verwachte prijsuitreiking. Een verzoek om deze prijs op het officiële podium te mogen uitreiken werd definitief afgewezen. Daar was zo'n strakke planning dat er geen tien minuten konden worden uitgeruimd voor dit item. Het hele slotprogramma stond tot in de seconden beschreven. Wat we ook probeerden er was niets aan te doen.

We besloten echter ons lot moedig te dragen. Japan heeft een strakke hiërarchie. Nooit zal een ondergeschikte een beslissing nemen zonder goedkeuring van zijn of haar chef die, afhankelijk van de vraag ook weer zijn 'bovenstaande' raadpleegt. Toen wij om een aparte zaal vroegen voor deze, toch wel bijzondere prijsuitreiking, moest er in korte tijd veel Japans overleg plaatsvinden, alvorens ons een uiterst eenvoudige lokatie werd toegewezen. Toen wij vervolgens ook nog vroegen om bediening in die zaal, dacht ik dat er bijna iets knapte bij onze gastheren.

Zoals alle dames (en ook heren) wilde ook onze regeringsvertegenwoordigster er toch ook op haar best uitzien. Maar het bezoeken van een kapper zou te veel tijd in beslag nemen. Hierop besloot het Nederlandse jurylid dameskappen e.e.a. op zijn kamer af te werken.



Dus als en dief in de nacht ging ze naar zijn kamer voor de behandeling. "Gaaf U maar op uw knieën voor de badkuip liggen" was zijn verzoek. En met de doucheslang werden de haren keurig gewassen. Dit ontlokte het jurylid de onbetaalbare opmerking: "Kijk zo doen beunhazen het nu." Verschrikt wilde ze opstaan en wegllopen, maar ook hier gold 'vluchten kan niet meer'.

Het haar werd overigens keurig gekapt en onze Staatssecretaris zag er weer prima uit.

De First Lady Award werd uiteindelijk gewonnen door een Australisch meisje in het beroep koken!! Veertien dagen is zij in Nederland te gast geweest, om vervolgens via Engeland, Frankrijk en Zwitserland een half jaar later weer thuis te komen, met een schat aan kennis en ervaringen. Thans runt ze in Melbourne een eigen specialiteitenrestaurant, waarbij ze niet eens zelf in de keuken staat!!

Een dagje Hong Kong

Een middagje sight seeing in Hong-Kong is leuk. Je koopt een aantal souvenirs die je aan het thuisfront weggeeft aan familie en bekenden die op de planten gepast hebben; je moet toch iets meenemen. We maakten ook nog een leuk treinritje naar de Chinese grens in een lokaal spoortje vol met Chinezen op weg naar hun familie. En dan begint toch de inwendige mens te roepen dat 'hij wel wat zou lusten'.

Nu kun je nagenoeg op iedere straathoek een etensstalletje aantreffen. Omdat onze darmen niet op dat voedsel zijn afgestemd, wordt geadviseerd naar een ordentelijk restaurant te gaan waar er in Hong-Kong ook vele van zijn. In een zijstraatje troffen wij iets dat er wel mee door kon gaan, het zag er in ieder geval keurig uit. Het eten was met stokjes; slechts met de grootste moeite wist men een paar vorken uit een emmer op te diepen, die waarschijnlijk door enkele dienstplichten niet aan de foerier waren teruggegeven. Bij de keuze van het menu, waarbij onze kennis van het Chinees absoluut onvoldoende was, hadden we ons laten leiden door andere, enigermaat engels sprekende Chinezen. Een van die menu's sprak ons wel aan en wij besloten uit gemakzucht allen hetzelfde te nemen. Het gezicht van de ober sprak boekdelen.

Toen onze bestelling werd geserveerd begrepen wij zijn verwondering. Het is de gewoonte dat de bestellingen midden op de tafel op een draai-plateau worden gezet en dat ieder naar behoefte afneemt. Door vier verschillende menu's te nemen is er meer variatie.

Op een goed moment waren we de laatste gasten. Alhoewel men dat niet aan ons liet merken bekroop ons zo'n gevoel van 'we moesten maar eens gaan'. Een deel van het personeel was al met de afwas begonnen en keek met een schuin oog naar onze vuile borden. Om ze in de vaatwasser te doen? Niks daarvan, gewoon een emmer met water, waarin de hele handel werd gesopt en vervolgens druipend en wel op het tafellaken van een lege tafel werd gedeponereerd. De overhangende punten van het tafelkleed gingen over de natte en schone(?) vaat en na enige wrijfwerk was de zaak weer droog(!) en gebruiksklaar voor de volgende dag.

Ik ken u

Tijdens een van de keren dat Nederland gastvrijheid verleende aan de internationale beroepenwedstrijden had Prins Bernhard aangekondigd dat hij graag op bezoek wilde komen. Natuurlijk ben je als organisator gevleid en vereerd door zo'n bericht. Je wordt dus serieus genomen. Maar wat en soesa de organisatie van een dergelijk bezoek met zich meebrengt is niet te geloven. Allereerst wordt er een tijdslimiet gesteld. In ons geval krap een uur. Vervolgens word je verzocht op te geven door wie de Prins bij de ingang wordt ontvangen. Een lijst met curriculum vitae, van een ieder hoort daar bij. Dan moet de routing uitgezet, met aangegeven langs welke stands hij zal gaan lopen en dan ook hier weer welke mensen hij daar ontmoet, uiteraard ook weer met volledige cv.

"Wordt de Prins onderweg nog iets aangeboden? Een werkstukje of ander geschenk? Zo ja dan dient dit van te voren aan een nauwkeurige inspectie door mensen van de veiligheidsdienst van het koninklijk huis te worden onderworpen.

Dan stuur je het voorstel in. Vervolgens komt het bericht terug dat de Prins maar drie kwartier de tijd heeft. Dus routing herzien, mensen teleurstellen.... Maar ja zo gaat dat.

We hadden alles keurig voorbereid, behalve dat we de burgemeester van Utrecht vergeten hadden uit te nodigen!!! Die moest op stel en sprong uit zijn collegevergadering worden gehaald, rap de ketting om en gelukkig was hij net op tijd om de Prins te verwelkomen.

Na alle hectiek was het een opluchting te zien hoe ongedwongen het bezoek van de Prins verliep. In de verschillende wedstrijdwerkplaatsen liet hij zich uitgebreid voorlichten en onderhield hij zich met de kandidaten, waardoor de tijd al aardig begon uit te lopen. Maar niemand van het gezelschap scheen zich daar druk over te maken. Daar verscheen hij voor de stand van de VEV, waar een doodnerveuze consulent naar voren stapte, de Prins een hand gaf en de historische woorden sprak: "Ik ken U".

De Prins, geheel in zijn rol, antwoordde: "dat is niet onmogelijk, ik ben soms wel eens op de televisie."

Geen vlaggetjes dag

Ierland, met name de stad Cork, had de organisatie op zich genomen van de 21e Beroepen olympiade.

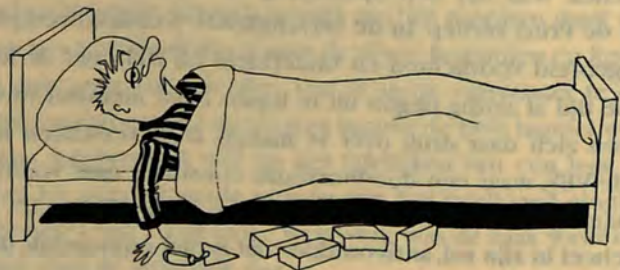
Ze hadden er veel werk van gemaakt, maar konden toch niet voorkomen dat de hotelaccommodaties minstens één uur rijden met de bus verwijderd waren van de wedstrijdhallen. Dat bracht natuurlijk de nodige problemen met zich mee voor bestuursleden van de deelnemende leerlingstelsels en andere genodigden, die de wedstrijden wilden bezoeken. Ook kon men niet even terug naar het hotel wanneer er iets vergeten was. Er reden wel busjes van de Ierse organisatie, maar toch was het knap lastig.

Halverwege de tweede week werd het beter, toen de delegaties een ander dichterbij gelegen hotel kregen toegewezen.

Enkelen bleven, ondanks de langere reistijd liever in het o zo charmante hotelletje, de Monastery, in Kinsale.

Daags voor de aanvang van de werkelijke wedstrijden vertelde onze kandidaat metselen dat hij 'krom van de zenuwen stond' en beslist zich niet in staat voelde om ook maar iets te presteren.

Nu zijn wij niet gewend zo snel af te haken, dus werd de dokter er bij gehaald, die niets bijzonders constateerde. Met andere woorden een paar aspirientjes zouden voldoende zijn om daarna aan de slag te gaan. Hij begon inderdaad nog wel met het stellen van de profielen, een bouwwijze waarin wij ons destijds onderscheidde van heel Europa, maar na een paar uur werd onze metselaar doodziek afgevoerd.



In de middag kwamen bestuursleden van de Bouw naar de wedstrijden om hun deelnemers moed in te spreken en hen veel succes toe te wensen. Op de plaats waar de Nederlandse kandidaat geacht werd druk in de weer te zijn troffen ze, als stille getuige, een Nederlands tafelvlaggetje aan geflankeerd door enkele profielen. In de namiddag brachten ze nog wel een bezoek aan de zieke, maar alsnog deelnemen zat er niet in. De wedstrijden verliepen verder prima, waarbij ook Nederland in de prijzen viel. Ook onze zieke 'broeder' was bij de prijs-uitreiking aanwezig, geheel en al opgeknapt, en het hoogste woord voerend.

De prijsuitreiking is niet alleen een stijlvol, maar ook emotioneel gebeuren. Winnen of verliezen, oftewel een gouden medaille of niet ligt heel dicht bij elkaar. Drie dagen lang zijn de deelnemers uit de aanwezige landen elkaars concurrent geweest en hebben zij ook enigszins kunnen zien hoe hun kansen lagen. Zijn de jeugdige deelnemers gespannen, de juryleden kennen de uitslag al, maar zij laten zich niet verleiden tot het doen van uitspraken. Iedereen is keurig in het officieel tenue en ook de meereizende waarnemers zijn overeenkomstig gekleed. Als onderscheiding, of herkenning zo u wilt, hebben de delegaties een embleem van het land op hun colbert zitten. Nederland dus de Nederlandse leeuw. Alhoewel er bij de openingsceremonie niets van werd gezegd, bleek dat in het verloop van die week het erg onrustig was in Ierland. De Ierse organisatoren waren enigermate benauwd voor mogelijke aanslagen op evenementen waarbij veel buitenlanders betrokken waren en zij verzochten ons danook vriendelijk maar beslist



ationale emblemen af te tornen of op een andere wijze te bedekken. De kans was niet denkbeeldig dat buitenlanders als doelwit zouden worden aangemerkt. Geen aanlokkelijk vooruitzicht. Gelukkig verliep alles prima, maar voor Nederland was het in dubbel opzicht niet echt een vlaggetjesdag.

Dit is een goed voorstel

Voorafgaand aan elke internationale beroepenwedstrijd komen de juryleden -bij de IVTO experts genoemd- van de deelnemende landen een paar dagen eerder bijeen dan de wedstrijddeelnemers, om de wedstrijdopdracht te bespreken. De wedstrijdopdrachten bevatten doorgaans zoveel mogelijk vakelementen welke door de deelnemers gemaakt moeten kunnen worden. Ze zijn dus in feite een afspiegeling van het praktijkniveau. Dit niveau wordt door de experts zelf up to date gehouden, terwijl ook in de beroepsbeschrijvingen is opgenomen waaraan deze opdrachten moeten voldoen.

In principe mogen er in elk beroep zoveel experts plaatsnemen als er deelnemende landen zijn; in de praktijk wordt dit, ook vanwege de kosten, meestal berekend naar het aantal kandidaten. Wanneer er tien kandidaten zijn zien we in de meeste gevallen zes experts, t.w. 60% overigens met een minimum van drie. Elke expert maakt van tevoren in eigen land een wedstrijdopdracht, welke de kandidaat uit dat zelfde land niet te zien krijgt.

De totale wedstrijdijd is 22 uur. Elke expert hoopt natuurlijk dat in de groepsdiscussie zijn ontwerp gekozen wordt, als de 'te maken' opdracht.

Dat is niet alleen een eer, maar ook een bewijs dat men het vakmanschap van de ontwerper aanvaardt en erkent.

Nederlandse experts scoren in dat opzicht erg goed; zij steken danook veel tijd in het maken van een voorstel. Toch ontstaan er soms felle discussies, tijdens het becommentariëren en beoordelen van elkaars opdracht. Vooral het voorstellingsvermogen - hoe ziet het er in de praktijk uit - speelt daarbij een rol evenals de taalbarrière.

De Nederlanders redden zich aardig zowel in het Duits als in het Engels. Onze expert bouwttimmeren, nieuw in dit gezelschap, had terdege rekening gehouden met dit taalprobleem. Hij had zijn wedstrijdopdracht als animatiefilm vervaardigd, zodat iedereen stap voor stap de opbouw kon waarnemen, de moeilijkheden onder ogen kreeg en zich ook over de beoordelingspunten een beeld kon vormen. Zonder (ver)taalproblemen werd zijn wedstrijdopdracht gekozen. Hij straalde van trots en noemde het dan ook 'een goed voorstel'

Maar hij zou nòg gelukkiger worden, want bij de einduitslag bleek dat de Nederlandse deelnemer ook nog 'in de medailles' viel en een bronzen plak veroverde. Voor onze expert konden deze wedstrijden 'niet meer stuk'.



De ontmoeting

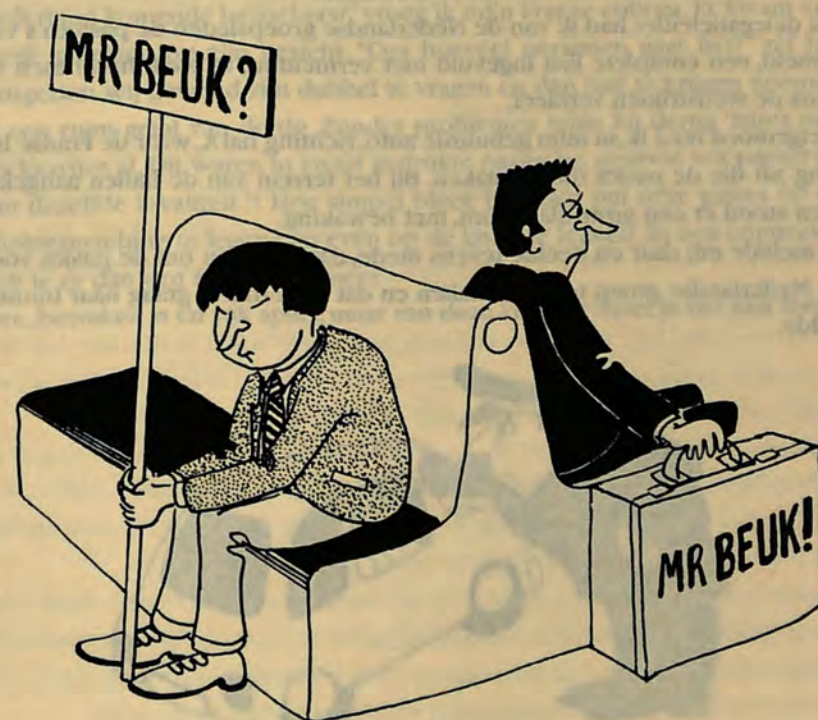
Het gebeurde allemaal laat op de avond na een lange vlucht op een van de vele bezoeken die de president van de IVTO bracht aan een van de minder bekende Aziatische steden. Afgesproken was dat hij van het vliegveld zou worden afgehaald door een auto met chauffeur, die hem naar de minister zou brengen. Toen er op de luchthaven geen afhaler te zien was ging hij met het hem opgegeven adres naar een taxikantoor, waar hij te horen kreeg dat er op dat moment geen taxi beschikbaar was maar dat de rit naar genoemd adres zeker zeven tot acht uur rijden was.

Na een uur was er nog geen taxi en liften was op dat tijdstip zeker niet aan te bevelen. Verlaten liep hij in de ontvangsthall die al leger en leger werd, toen hij helemaal aan het einde van de hal een man moedeloos op een bank zag zitten, met zijn rug naar hem toe. Deze man hield een stok vast met daaraan een houten bord bevestigd, ook met de verkeerde kant naar hem gericht. In arren moede en ook enigszins nieuwsgierig -er was verder totaal niets te beleven- liep hij er op af en toen zag hij, aan de andere kant van het bord een met bloemen versierde kant, waarop met grote letters stond 'Welcome Mr. Beuk'. De man zat geduldig te wachten, zich niet realiserend dat niemand dat bord kon lezen, zoals de man het thans vasthield. Aangezien de president het plaatselijk dialect niet machtig was gebaarde hij dat hij 'Mr. Beuk' was, waar na een allerhartelijkste begroeting volgde, waarbij de man dacht dat de president uit de hemel was 'nedergedaald'. Buiten stond een grote limousine met chauffeur te wachten op de hoge gast. In de limousine vertelde hij de president dat de rit inderdaad zeker zeven uur zou duren, naar het noordelijkste deel van het eiland, er midden in de nacht geen obstakels zouden zijn dus dat de reis voorspoedig zou verlopen. Als eerste gespreksonderwerp vroeg de begeleider 'of all subjects' naar de 'philosophy of life'. Het was een zeer belezen man en het onderwerp ook zeker de moeite waard, maar na een lange vlucht en een uur wachten. Vroeg in de morgen arriveerde het gezelschap op de plaats waar de besprekingen zouden worden gevoerd. Er kon nog net gedoucht worden; het broodje werd in de haast in de auto geconsumeerd en precies op tijd, met een jetlag van acht uur en

geen bed gezien in 24 uur ving de bespreking met de minister aan.

Uitgebreid werd er gesproken over het belang van goed vakmanschap en de mogelijkheid tot deelname aan de (IVTO) beroepenwedstrijden. De minister werd steeds enthousiaster en dat resulteerde tenslotte in een toezegging lid te worden.

De aanvraag voor het lidmaatschap werd vervolgens ondertekend, met een rode pen, want dat was zijn handelsmerk.



Veiligheid voor alles

De Franse stad Lyon viel in 1995 de eer te beurt de 33^e Beroepenolympiade te organiseren. In 1991 was er al een delegatie naar Nederland gekomen om de kunst af te kijken. Nou dat hebben mijn vrouw en ik geweten; en we zullen het ook nooit vergeten: één van delegatieleden zou jaren later onze schoonzoon worden!!!!

Maar dit verhaal gaat over iets anders. Gezien de toestand in de wereld werd ook in Frankrijk veel aandacht geschonken aan veiligheid en beveiliging. Daarom had de Franse organisatie bedacht dat, analoog zoals in Nederland, er met pasjes gewerkt zou worden. De pasjes moesten voorzien zijn van een foto, en functie, terwijl een bepaalde kleur aangaf voor welke gebouwen, hallen of andere ruimten men al dan niet toegang kreeg. De Franse organisatie wenste niets aan het toeval over te laten.

Als delegatieleider had ik van de Nederlandse groepsleden de pasfoto's verzameld, een complete lijst ingevuld met vermelding in welk hotel men tijdens de wedstrijden verbleef.

Welgemoed reed ik, in mijn gehuurde auto, richting hal A, waar de Franse leiding zat die de pasjes moest maken. Bij het terrein van de hallen aangekomen stond er een grote slagboom, met bewaking.

Ik meldde mij daar en deelde tevens mede, dat ik kwam om de pasjes voor de Nederlandse groep te laten maken en dat ik derhalve graag naar binnen wilde.



"Maar dat gaat zo maar niet", riep de bewaker alsof hij commissaris Bullebas was. Wat ik ook vertelde, "dat kan iedereen wel zeggen" repliceerde hij.

Aangezien de mobiele telefoon nog in de kinderschoenen stond, was bellen ook niet direct mogelijk, en zeker niet vanuit het wachthokje. Met een intercom werd tenslotte contact gezocht met de Franse projectmanager in de hal. Uiteindelijk werd daar het 'licht op groen' gezet. Er was overigens nog geen sprake van doorrijden. Hij vroeg of ik maar even wilde uitstappen, mijn kofferbak moest opengemaakt en zelfs de inhoud van mijn samsonite koffer wilde hij zien; je kon immers nooit weten of ik wapens bij mij had. Daarna kon ik richting hal koersen, waar ik weer keurig werd opgewacht. Ik leverde de foto's in en na enig wachten kreeg ik de pasjes zoals aangekondigd. Vanaf nu kon ieder bij de wedstrijden betrokken delegatielid vrij in en uit de hal lopen. "Maar hoe zit dit nu met de partners en andere vanuit Nederland komende bezoekers?" vroeg ik mijn Franse collega. Er kwam een brede glimlach op zijn gezicht. "Om hoeveel personen gaat het?" zei hij. Aangezien wij gewend zijn dubbel te vragen en dan half te krijgen noemde ik een ruim getal van dertig. Zonder problemen telde hij dertig 'laiser passer' kaartjes af. Dit waren in zwart gedrukte pasjes op gewoon wit papier en van dezelfde kwaliteit!! Hoe simpel bleek het toen om deze pasjes op de kopieermachine te leggen en even op de knop te leunen. In een ommezien heb je er dan een fors aantal meer.

Nee, bewaken is en vak apart, maar van deze Fransen moet je het niet leren.

Met de billen bloot

Ook een evenement als de internationale beroepenolympiade ontwikkelt zich in de loop der tijd als een professionele happening. Mag in feite niet gesproken worden van 'olympiade', om daarmee de echte olympiade niet te dwarsbomen, vaststaat dat de beroepenwedstrijden zich, qua presentatie, zeker met hun sportbroeders en -zusters kunnen meten.

Ook gaan er bij de huidige beroepenwedstrijden miljoenen guldens om. Zo treden alle ploegen bij officiële gebeurtenissen aan in een officieel tenue. Niet alle ploegen zijn hetzelfde gekleed en niet elk land loopt er elke keer hetzelfde bij, maar toch de ploegen zijn keurig in het pak.

De tenues worden dan gedragen bij de officiële opening van de wedstrijden, de sluitingsceremonie en overige gelegenheden waar men namens het land aanwezig is, dan wel het land vertegenwoordigt en natuurlijk bij terugkomst in eigen land. Voor veel jeugdige vaklieden is het een hele kunst een stropdas te knopen, laat staan om te doen. Is de das eenmaal gestrikt, dan wordt hij met knoop en al afgedaan.

Voordat een ploeg in het wedstrijdland aankomt heeft men vaak een lange reis per vliegtuig, trein of touringcar achter de rug. In juni 1997 vertrok de Nederlandse jeugd ploeg om zes uur 's morgens uit Amersfoort. De aankomsttijd in Sankt Gallen was gepland rond vier uur in de middag, een rit van zo'n slordige tien uur.

Nu weet ik niet hoe het bij de meesten gaat die zo'n tijd in een bus hebben gezeten, je komt er nu niet direct fris en monter uit; zelfs niet als het een luxe coach is. Ook de kleding kan dan wel een boutje gebruiken.

Daarom werd 's morgens bij het vertrek besloten in vrije tijds kleding af te reizen. Tegen de tijd dat de bus in de directe omgeving van Sankt Gallen zou komen was er vast wel een Raststätte, waar een ieder zich even kon opfrissen en in het pak hijsen. In dit geval bleek dit niet zo te zijn.

Hierdoor ontstonden twee problemen die rap om een oplossing vroegen. Ten eerste was een sanitaire stop uiterst welkom en ten tweede was een omkleed-gelegenheid ook niet weg. Geen nood. In een van de laatste parkeerhavens voordat we Sankt Gallen binnenreden werd een noodstop gemaakt.

Twée en twintig knapen verlieten, met het kostuum op de hanger, de bus. De kostuums werden in de boom gehangen en er werd een brede demonstratie wildplassen weggegeven. Daarna gingen broek en T-shirt uit en werden verwisseld voor het 'nette' pak. Zo stonden dus twee en twintig jongens slechts gekleed in onderbroek in de parkeerhaven zich te verkleden.

De dames in het gezelschap, vier in getal, hadden daardoor de hele bus ter beschikking voor hun verkleedpartij.

Een kwartier later reed de bus het wedstrijdcomplex binnen en daar stapten zes en twintig jeugdige vakmensen keurig gekleed in officieel tenue, uit de bus alsof dit de gewoonste zaak van de wereld was dat men na zo'n lange reis er nog zo gepikt en gedreven uitzag.

Alle partners verzamelen

Het is gebruikelijk dat het land dat als gastheer/-vrouw van de internationale beroepenwedstrijden optreedt naast het reguliere programma, waarvoor de wedstrijden zijn, ook zorgdraagt voor een zgn. partner programma.

Onder partners worden dan verstaan allen die niet noodzakelijkerwijs direct bij de wedstrijden betrokken zijn, als gedelegeerde, jurylid of chef de mission. De Duits sprekende landen duiden deze 'partners' dan ook aan als Begleit Personen.

Lyon sprak in het programmaboekje van 'personnes partenaire'. Zo kon het gebeuren dat op woensdagochtend een tiental dames zich meldde bij de informatiebalie in het hotel van de Franse organisatie om aan het partenairre programma deel te nemen of, zoals in de Engelse versie van het info-boekje stond: "program for partners and suppliers". Het betrof een bezoek aan een regionaal militair centrum.

Pal voor dat ik vertrok naar de wedstrijdhallen, attendeerde ik het damesgezelschap op dat programma onderdeel. "Er is ook een lunch bij inbegrepen" vertelde ik nog gauw alvorens het hotel te verlaten.

De dames, die elkaar elke ochtend tegen half tien in de hotellobby ontmoetten, werden verrast met dit unieke bericht. Immers de eerste (werk)week moesten de partners zich zelf maar zien te vermaken en zelf de lunch regelen.

Zo men van Franse zijde al verbaasd was over het op handen zijnde bezoek van deze dames, niemand liet dat merken. Wel zocht men snel contact met de Franse projectmanager, die antwoordde dat als men een uitnodiging had het wel O.K. zou zijn.

De groep werd duidelijk gemaakt dat voor zo'n bezoek de kleding wel iets meer in overeenstemming met het karakter van het bezoek diende te zijn; dus geen spijkerrok en wandelschoenen. Voor een van de dames betekende dit een snelle gang naar een modewinkel, aangezien zij beslist niet op dergelijke uitnodigingen bedacht was. De andere dames moesten spoorsslags - de tijd drong - nog even aan de strijk.

"Hoe laat vertrekt er een bus?" vroeg men bij de receptie.

"Daar gaat helemaal geen bus naar toe" was het onthutsende bericht. "Wij zullen u er naar toe brengen".

Drie kwartier later stond de groep pontificaal gereed in afwachting van de dingen die komen gingen. Even later kwam er een busje voorrijden om het gezelschap naar het Regionaal Centrum te brengen.

Daar aangekomen moesten nog enkele hindernissen worden genomen, aangezien het gezelschap niet geregistreerd stond bij de controlepost. Op de trappen van het bordes van het hoofdgebouw was de rode loper uitgelegd. Iedereen stond klaar in afwachting van het de dingen die komen gaan. De gastheer, die een geheel ander gezelschap verwachtte, maakte zich snel uit de voeten toen hij de dames zag uitstappen. Je zag hem denken: "Hier klopt iets niet". De grote zaal was keurig gedekt en de hostessen stonden gereed om de, naar later bleek, sponsorpartners van de wedstrijden te fêteren. Ook de TV camera's stonden startklaar om de 'juiste' gasten op te nemen voor het middagjournaal van de Franse TV. De tien giechelende dames, die beslist niet in dit scenario pasten, werden aan het einde van een tien meter lange gang gestald, zonder stoelen en zonder consumptie, in afwachting van nader bericht. Franse gastvrijheid kan ook heel mager zijn. Na een stief kwartiertje wachten kwam er beweging in. In een naburig restaurant was een tafel gedekt voor deze ondernemende dames. Alleen één probleem "hoe komen we daar?". Dus het particuliere busje weer gebeld voor verder vervoer.

Na de viergangenlunch stond een museumbezoek op het programma, men moest de dames toch kwijt niet waar. Het weer was echter zo stralend dat men liever naar het parc la Tête d'Or' gebracht wilde worden, hetgeen voor de chauffeur totaal geen probleem was. Keurig leverde hij hen bij het parc af. De dames maakten een heerlijke wandeling in dit, gedeeltelijk ook als die-rentuin ingerichte park. Ruim twee uur heeft de chauffeur staan wachten tot de dames uitgewandeld waren, om daarna het, van de slappe lach omval-lende, gezelschap veilig in het hotel af te leveren.

Lang is daar nog over nagepraat, maar dat de dames een bijzonder geslaag-de dag hadden, dat stond vast.

Kort Amerikaans

We schrijven 1981 als de internationale beroepenwedstrijden voor het eerst in Amerika-Atlanta worden georganiseerd. Amerika's nationale organisatie de VICA zal de kar trekken. Een grote groep enorm enthousiaste jeugdigen plus een handvol volwassenen, die veel ervaring hebben in het organiseren, staan paraat om de op bezoek komende delegaties te ontvangen.

"Welcome party for all delegations" staat in het programma. Nu was het in die tijd gewoonte dat op welkomstparties men chique gekleed ging. Het had wel wat zal ik maar zeggen. De dames weliswaar niet in het lang, maar toch gekleed voor een ontvangst, en de heren doorgaans in donker kostuum.

De grote zaal van het hypermoderne congrescentrum in Atlanta stond ter beschikking. Ruim driehonderd personen, waaronder juryleden, gedelegeerden en meereizende partners werden daar verwacht.

Aangezien het voor de meeste Europese landen tegen etenstijd liep, hadden men wel lekkere trek en werd er, gezien de ervaring met vorige wedstrijden, een zekere voorstelling gemaakt van wat het organiserende land zou aanbieden.

De voorzitter van het organisatiecomité nam het woord. Heette iedereen welkom en was verheugd dat we, U raadt het al, in grote getale voor deze wedstrijden hadden ingeschreven. Maar goed dat hoort er bij zullen we maar zeggen. Nadat ook de president van de IVTO het woord had gevoerd dat, vanwege de 'viertaligheid' van de organisatie telkens drie keer vanuit het Spaans vertaald moest worden zou nu toch wel het moment van wat eten en drinken komen.

"Kijk daar komt het aan" riep iemand zachtjes. Drie grote ronde tafels werden binnen gereden en op elke tafel werden mandjes met brood, vorkjes en messen neergelegd, alsmede enkele stukjes Franse kaas plus wat toastjes..

Dat dit duidelijk te weinig was bleek al gauw. Twaalf stukjes kaas voor driehonderd personen is wat te krap bemeten. Drinken was er volop; de keuze was eenvoudig, want Coca Cola sponsorde deze wedstrijden in ruime mate en was in het schenken van deze drank beslist niet kinderachtig.

De meesten hebben dat een half uurtje aangezien, en zijn vervolgens op eigen gelegenheid elders iets gaan eten.

Vlakbij was een park, of min of meer een aangelegd bos. Het was mooi en warm weer en het gezelschap op zoek naar een knus restaurant passeerde een vijftal dames, die schaars gekleed lagen te zonnen op een plaid **op de motorkap** van hun auto.

Nu zijn de Amerikaanse stationcars iets groter dan de Europese, maar toch: hoe verzin je het.

Terugkomend van ons geslaagde diner vertelden we de belevenissen aan de Amerikaanse vrienden. Die daarop in lachen uitbarstten....."Hebben jullie wel eens in die auto's gekeken? Daar is de achterbank naar beneden geklapt en er ligt op de bodem een matras. Verder kan de auto geheel geblindeerd worden...Het leek ons geen goed idee dit in Amsterdam te promoten.

De stad heeft al genoeg parkeerproblemen.



Grote klasse

In het programma staat gewoon 'aankomst jeugdteams'. In de praktijk is dat een hectisch gebeuren. Sandwichmannen en -vrouwen staan met borden, met daarop de namen van de landen, in de hand in de ontvangsthall te wachten op de aankomst van de gasten. Uit alle windstreken arriveren de teams de meeste per vliegtuig een beperkt aantal teams komt per trein of regelt een bus voor eigen vervoer.

Op Schiphol rijden de bussen af en aan om de deelnemers naar hun onderkomens te brengen. Meestal komen de aziatische teams de volgende dag. In ieder geval het Koreaanse team dachten wij, want die moeten met de Korean airlines vliegen, en naar wij wisten kwam dat vliegtuig niet 'vandaag' aan.

We voelden ons als organisatie team dan ook volkomen op ons gemak toen wij ons op vrijdagavond, nadat volgens onze schema's alles binnen was, ontspannen aan het diner begaven als afsluiting van een bewogen dag. Na de eerste twee menugangen onder gezellig kout te hebben genoten, kwam de Koreaanse gedelegeerde bij ons informeren "of zijn team al was aangekomen?"

Het was alsof er een emmer koud water over ons werd uitgestort, maar uiterlijk onaangedaan antwoordden we ontkennend. "Nee, we hebben nog geen bericht ontvangen" riepen we, ondertussen hopen dat dit ook zo zou zijn. Want volgens schema zouden ze, ik zei u al, de volgend dag arriveren. Ongemerkt, maar uiterst rap werd contact gezocht met Schiphol. Onze bange vermoedens werden - helaas - bevestigd.



Ik weet niet of u wel eens een groep Nederlanders heeft zien wachten; een groepje 'ongeregeld' zouden wij zeggen. Maar hier stonden, na twee en dertig uur vliegen, vijf en dertig jeugdige vaklieden, jongens en meisjes alsmede hun begeleiders in het gelid opgesteld, met hun koffertje met persoonlijke bagage naast zich. Allen gekleed in het officiële tenue.

Weinigen hebben toen ons snelheidsrecord kunnen verbeteren in de rit naar de luchthaven. Terwijl één van ons een kwartier later naar de gedelegeerde ging, om hem te vertellen dat ze 'net binnen' waren, was de ander al in vliegende vaart minstens halverwege Schiphol.

We lieten een extra bus komen en vervoerden de meute naar het jeugdverblijf. Daar aangekomen moesten de deelnemers eerst nog wachten op de Koreaanse ambassadeur in Nederland, aan wie ze keurig werden voorgesteld. Pas daarna mochten ze zich gaan wassen, omkleden in vrije tijd tenue en aan tafel voor een late maaltijd.

Nimmer hebben wij een klacht gehoord, dat was grote klasse.



God's woord kopje onder

Als dank voor hun inzet, en om de reis naar verre oorden 'nog' aantrekkelijker te maken, wordt er doorgaans na afloop van de officiële wedstrijdperiode enkele sight-seeing dagen aan het Nederlandse jeugdteam aangeboden. De vier wedstrijddagen zijn enorm inspannend. Bovendien is kennis nemen van de cultuur en leefgewoonten van andere landen zeer interessant. Uiteraard nemen ook de juryleden, gedelegeerden en meereizende partners daaraan deel, in totaal doorgaans een groep van zeventig personen.

Zo belandden wij na de wedstrijden die in Osaka plaatsvonden in een luxe hotel in Kyoto.

Ieder had het daar enorm naar z'n zin. Er werden wat excursies gemaakt in de omgeving en er was tijd ingeruimd voor winkelen of voor een eigen ontdekkingstocht.

Eén van de vrouwelijke wedstrijd kandidaten besloot gebruik te maken van het zwembad van het hotel. In Japan is het een goede gewoonte dat men eerst gaat douchen en vervolgens geheel naakt het zwembad induikt. Er is dan ook een dames en heren zwembad.

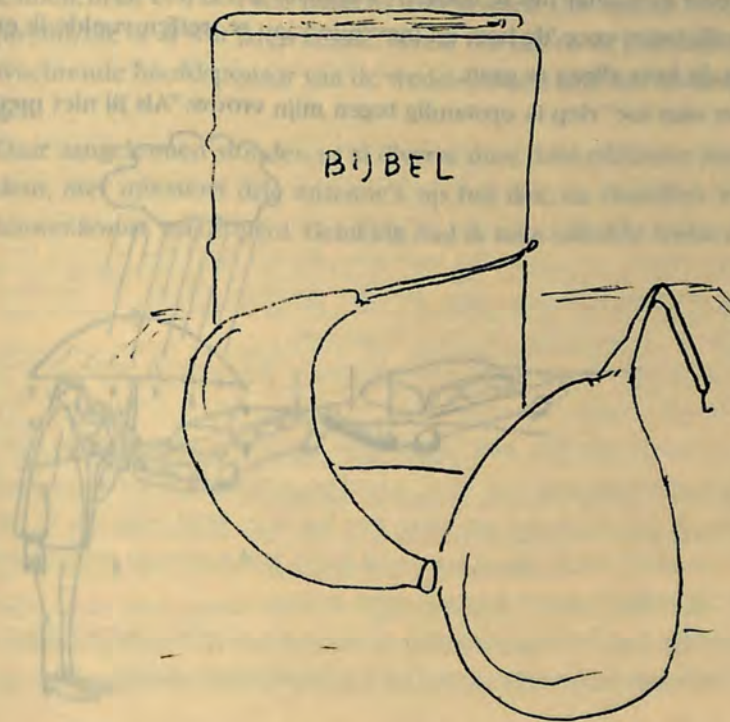
Onze instrumentmaker verkoos alleen op zijn kamer te blijven en zich wat meer te verdiepen in de bijbel, die hij dan ook ter lezing had meegenomen. Tot zover ging alles goed. We genoten van het goede der aarde en vertrokken na een paar dagen welgemoed naar huis, om ons weer in de armen van onze thuisblijvers te werpen. Immers we waren al bijna veertien dagen van huis en sommige jeugdigen begonnen toch wel wat heimwee te krijgen. De terugvlucht, die ruim negen uur duurde, verliep zonder incidenten.

Een half uur voor de landing hees iedereen zich in het officiële tenue, wat verwonderende blikken van de overige passagiers opleverden, zo in de trant van: "ik heb helemaal niet geweten dat we zo'n belangrijke ploeg aan boord hadden". Nog leuker werd het toen de purser bij de landing via de boordradio omriep of alle passagiers even wilden blijven zitten tot dat het Nederlandse team was uitgestapt.

De ontvangst op de luchthaven was allerhartelijkst. Veel bloemen, zeker voor de medaillewinnaars en veel vreugdetranen en uitroepen van: "Wat heb ik je gemist".

Enkele weken later ontvingen de ouders van de instrumentmaker een keurig pakketje uit ons hotel in Kyoto, waarin de bijbel en de bikini waren verpakt die beide delegatieleden hadden vergeten mee te nemen. De vriendelijke hoteleigenaar had in de bijbel het 'home-adres' van de ouders gevonden en gemakshalve de bikini maar in het zelfde pakje mee verzonden, denkende dat het wel goed terecht zou komen. De consternatie die daar op ontstond en de verontruste telefoongesprekken die ik daarna heb moeten voeren met desbetreffende ouders om alles uit te leggen!!!!

Gelukkig kwam alles toch nog in het reine.

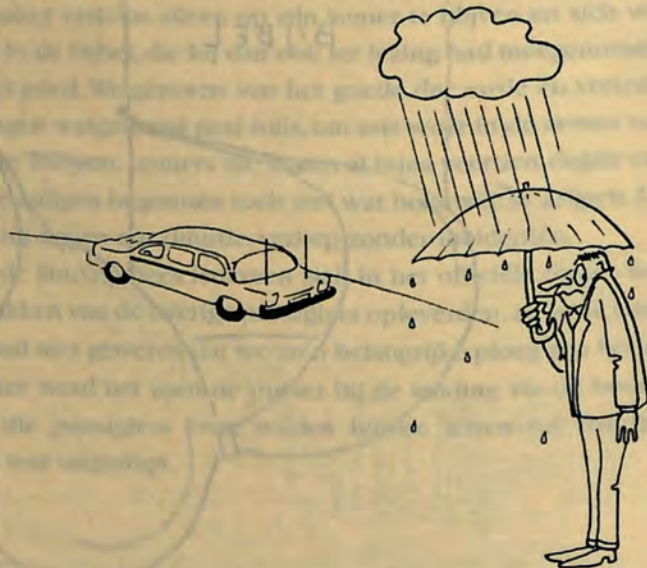


Aanzitten aan het banket

Van 5 tot en met 20 oktober vonden in het Franse Lyon de 33e internationale beroepenwedstrijden plaats. Van te voren was er al veel te doen geweest, want organisatorisch verdiende het toen al geen schoonheidsprijs. Publicitair stak het geheel echter ver boven datgene uit wat wij tot dan gewend waren. Zo hadden de organisatoren veel werk gemaakt van persbenadering: elke dag een hele pagina in de krant; er was een eigen live TV-studio in de hal ingericht, waar "specials" werden uitgezonden. Ook president Chirac bezocht de wedstrijden, en gebruikte de lunch met een selectie van de jeugdige internationale wedstrijddeelnemers.

Ook de gedelegeerden en andere VIP's werden niet vergeten. Zo gebeurde het dat ik op zekere dag een officiële uitnodiging op mijn kamer aantrof, waarbij de Franse minister van Economische Zaken het een 'honneur' zou vinden mij voor een diner uit te nodigen. Enigszins gewend als ik was dergelijke uitnodigingen voor 'de heer en mevrouw' aan te treffen voelde ik er weinig voor dit keer alleen te gaan.

"Ik ga er niet naar toe" riep ik opstandig tegen mijn vrouw. "Als jij niet mee



kan vind ik er niets aan". "Doe niet zo mal, jij gaat er gewoon naar toe, ik vermaak mij wel". En dat was nu juist mijn probleem. Zij zou zich wel vermaken, maar ik niet. Veel overredingskracht was er dan ook nodig om mij toch te doen besluiten de invitatie te aanvaarden.

'Na de openingsceremonie' - (die in de grote concertzaal plaatsvond) - 'wordt U bij uitgang 7 verwacht voor vervoer naar het restaurant', vermeldde de uitnodigingskaart. Nu zaten wij daar niet in de buurt en na afloop van de openingsceremonie wilden ongeveer twaalfhonderd mensen via de diverse uitgangen naar buiten. En toen ik mij zo in dat gedrang naar uitgang zeven probeerde te begeven, bekreep mij weer dat onbevredigende gevoel van 'waarom ga ik eigenlijk?' "Veel plezier", had mijn vrouw nog geroepen als misplaatste aanmoediging.

De eerste misser was dat het in de uitnodiging aangegeven vervoer bij uitgang zeven niet aanwezig was. Nu heb ik een geweldige hekel aan te laat komen, maar een taxi was nergens te bekennen. Uiteindelijk bleek een Frans jurylid, die ik al wat jaren kende, bereid om mij en de eveneens op vervoer wachtende hoofdsponsor van de wedstrijden(!) naar het restaurant te brengen.

Daar aangekomen stonden er al diverse dure donkerblauwe auto's voor de deur, met minstens drie antenne's op het dak, en chauffeur er naast. De binnenkomst was stijlvol. Gelukkig had ik mijn officiële tenue aan, met op



mijn rever een bijzonder fraaie speld, die -ten onrechte- voor een onderscheiding werd aangezien. Het was echter een geschenk van de Nederlandse juryleden ter gelegenheid van mijn vijftigste verjaardag, en hij bestond uit vijf verschillende edelmetalen.

Na de persoonlijke begroeting van de minister die ik bedankte voor de uitnodiging(!) en de president van de IVTO, werd ik door een hostess naar mijn tafel begeleid. Het waren ronde tafels en alle plaatsen waren reeds bezet op één na, de mijne. Iedereen stond achter zijn/haar stoel te wachten op een teken dat men plaats kon nemen.

De tafel werd 'bewaakt' door ambassadeurs van enkele Frankrijk omringende landen, en wel Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland. Zo ver had ik het niet gebracht. Ik vermeldde enigszins achteloos dat ik de chef de mission van Nederland was. Dat was voor de anderen een openbaring. De Duitse ambassadeur was zichtbaar aangenaam verrast en riep: "Ah, sind Sie die Herrn De Haan, dass freut mich ins bisondere". De anderen knikten mee ter instemming. Kennelijk vond hij het een hele eer dat hij met mij aan dezelfde tafel zat en ik liet dat maar zo. Juist toen men meer wilde weten over de beroepenwedstrijden begon de minister met zijn tafelrede. Alhoewel de microfoon niet aanstond stoorde dat niemand. Ook het dankwoord van de IVTO president ontging ons, maar het deerde mijn tafelenoten totaal niet. Het diner was, even als de bediening, voortreffelijk en onder gezellig gekout liep de avond sneller ten einde dan verwacht. Bij het afscheid vertrok een ieder in zijn klaar staande limousine, behalve schrijver dezes, die immers was gebracht en derhalve geen vervoer terug had.

Uiteraard was er ook niemand die veronderstelde dat ik geen vervoer zou hebben. In de wijde omgeving was ook nu weer geen taxi te bekennen, dus ondernam ik een wandeling naar het dichtst bijzijnde metro station. Dat bleek op dit zeer vroege uur, half twee 's nachts, gesloten en bewaakt door enkele clochards. Tot overmaat van ramp was het licht gaan regenen. Er zat niets anders op dan terug te lopen naar mijn hotel. Een tocht van ruim twintig minuten. De ambassadeurs moesten eens weten!

Terwijl ik zachtjes met verkleumde hand de deur van mijn hotelkamer sloot, riep mijn vrouw van onder de dekens: "Heb je je vermaakt schat?"

Er kan nog meer bij

De prijsuitreiking van de 30e internationale beroepenwedstrijden vond plaats in een van de sfeervolle schouwburgtheaters die Londen rijk is. Precies op tijd stonden de bussen gereed om alle genodigden naar dit theater te vervoeren. Aldaar aangekomen bleek dat we nog niet naar binnen konden, in verband met veiligheidsmaatregelen, die plotseling genomen moesten worden. De organisatie had kort tevoren het bericht gekregen dat de - toenmalige - premier van Engeland, mevrouw Margaret Thatcher had toegezegd de prijsuitreiking te willen doen. Dit was enerzijds voor de organisatie een zeer verheugende mededeling, anderzijds moesten er op stel en sprong meer agenten gerekruteerd worden, in verband met het fouilleren van alle bezoekers.

Het theater was berekend op het aantal toegangsbewijzen dat was afgegeven. Nu wilde het geval dat van de buurlanden, maar met name vanuit Nederland, er nog al wat 'loslopende' bezoekers het Kanaal hadden overgestoken om hun kandidaat aan het werk te zien, maar ook de huldiging bij te wonen. Vaders en moeders, leermeesters, vrienden en andere belangstellenden stonden in de rij voor het theater, maar hadden geen toegangsbiljet kunnen bemachtigen. Geen probleem. Het theater had vele nooddeuren en men had al gauw gezien dat er redelijke kieren onder de drempels zaten. Dus werd afgesproken dat zij die binnen waren hun toegangsbiljet, dat niet werd afgeknipt, onder de deur zouden schuiven, waar na het weer door buitenstaanders werd overgenomen. De zaalwachters begrepen er niets van; de trappen zaten ook vol met bezoekers, en die nu nog naar hun plaatsbewijs vragen.....

Gelukkig verliep alles verder ordentelijk..

Na afloop had de Nederlandse delegatie nog een aparte bijeenkomst. Daar werd ten overstaan van het gehele gezelschap de "First Lady Award" uitgereikt aan een Duits meisje in het vak schilderen.

Het was een geanimeerde bijeenkomst, waar ook de voormalige Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen weer aanwezig was. Zij sprak het gezelschap op de haar bekende spontane manier toe en maakte

een 'bruggetje' naar de meisjesprijs. De winnares verdween, maar wij bleven nog even napraten. Toen we wilden vertrekken bleek er nog maar één bus te zijn die op ons stond te wachten. Daar konden wij niet allemaal in. Geen nood, spontaan bood een aantal goedgeleumden aan op eigen gelegenheid terug te reizen. Nou dat hebben ze geweten! Het werd een avondvullend programma.

Ruim vier uur is men bezig geweest om, met bus en trein en weer de bus uiteindelijk, rond drie uur in de nacht (of ochtend) terug te zijn in het hotel in Birmingham. Nergens was een taxi te bekennen. Maar ach we kregen die dagen toch weinig slaap, dus wat maakte het uit.....

Zachtjes gaan de paardenvoetjes...

Het belang van deelname aan internationale beroepenwedstrijden wordt door de regeringen van de deelnemende landen zeker niet ontkend.

Sterker nog men stimuleert deelname zonder meer. Maar daar blijft het voor wat betreft Nederland bij. Het bezoek van een minister of staatssecretaris aan deze wedstrijden, in het bijzonder wanneer ze in het buitenland plaatsvinden, is een zeldzaamheid.

Andere landen besteden daar dan ook veel meer aandacht aan. Hoogwaardigheidsbekleders, doorgaans ook nog met radio en TV ploegen in hun kielzog, laten zich uitgebreid rondleiden. Daar zijn wij wel eens jaloers op. Het was dan ook zeer verheugend dat een voormalige minister van Defensie op ons verzoek had laten weten beslist naar Linz te komen voor een bezoek aan de wedstrijden. Lang voor de start van dit evenement was hij uitgebreid geïnformeerd. Er zou een ontmoeting zijn met de president van de IVTO, een rondgang langs de Nederlandse wedstrijddeelnemers, een bijeenkomst met de juryleden en een gesprek met de Nederlandse gedelegeerden. Met hem reisde mee een journalist van Elsevier die een publicatie in het magazine zou verzorgen.

Rond vijf uur op de afgesproken middag arriveerde het gezelschap in de hoteltuin. Na wat algemeenheden over de reis enerzijds en ons verblijf anderzijds uitgewisseld te hebben werd er nader ingegaan op het belang van de wedstrijden in samenhang met het vergroten van de belangstelling voor jongens en meisjes verder te gaan met en leerweg in de vakopleiding. Het gesprek werd steeds geanimeerder waarbij de bijdrage van de gediensstige ober - "alles naar wens" - zeker een rol speelde. Want tien mensen geschaard om een ronde tafel en in stevige discussie gewikkeld zijn dorstig. De lege flessen witte wijn begonnen zich langzamerhand inslagorde op te stellen. Bij het zevende glas begon ik de draad van het gesprek een beetje kwijt te raken.

Achteloos manoeuvreerde ik mijn glas onder de tafel en begon de wijn zachtjes in het grint te gieten. Het maakte nogal aardig wat lawaai, alsof er een paard bezig was, maar er keek niemand mijn kant uit.

Voorzichtig schraapte ik met mijn schoen over de grintplek om die enigszins te camoufleren. De paardenimitatie was compleet. "Laten we wat gaan eten" opperde onze gast, dan drinken we daar nog een lekker glas rode wijn. Dat betekende in ieder geval voor mij even een adempauze. Na het diner werd de discussie weer vrolijk voortgezet. De slotconclusie heb ik totaal gemist. Enkele weken later verscheen er een lovend artikel over de beroepenwedstrijden in Elsevier's magazin.



Vrij... dan de caravan

Wanneer de beroepenwedstrijden, gezien vanuit Nederland, in een van de buurlanden plaatsvinden, gebeurt het nogal eens dat enkele juryleden een week eerder afreizen, dan wel na afloop nog een week in het desbetreffende land verblijven. Een soort vakantie zou je kunnen zeggen.

Zo deed in 1989 ook ons jurylid CAD (technisch tekenen) toen de delegaties naar Birmingham afreisden. De caravan werd achter de auto gehangen en de koers naar Schotland uitgezet. Tegen de tijd dat hij zich op de wedstrijd lokatie moest aanmelden liet hij de caravan in Stratford on Avon staan en ging welgemoed met de auto naar het Metropol hotel in Birmingham. Meestal zijn het luxere hotels, waar de gedelegeerden en juryleden worden ondergebracht. Dit was een 'every inch English' hotel.

Voor de deur van het hotel stond een echte portier, compleet met gala-uniform, pet en smetteloos witte handschoenen, die de gasten verwelkomt en zorgt dat de koffers door een belboy uit de auto van de gast worden gehaald. Tevens ziet hij er op toe dat de auto netjes naar de parkeergarage wordt gereden. De auto zag er overigens uit alsof hij net de Camel Trophy race had afgelegd. Nu weet elke doorgewinterde caravanner dat je, rijdend met zo'n huisje achter je auto per definitie geen koffers bij je hebt, maar wel een aantal plastic tasjes meegenomen uit even zovele supermarkten. Daarnaast bezit men nog een serie dozen met diverse bezittingen, wat onontbeerlijke levensmiddelen en 'last but not least' een ongesorteerde berg kleding al dan niet een of meermalen gedragen.

De portier handelde echter zoals van portiers in Engeland verwacht mocht worden...waardig. Hij verwikte of verwoog niet, pakte de hele dozen-handel en 'klerezooi' aan en zorgde met een piccolo dat de hele uitdragerij keurig op de hotelkamer kwam. Daar werd alles in de hotelwas gedeponneerd en na enkele dagen was des jurylids garderobe weer in prima schoongewassen staat. Niemand heeft gezien of de portier ook schone handschoenen heeft aangedaan.

Praten met je handen

Bij de start van de IVTO waren alleen Spanje en Portugal lid. Het taalprobleem speelde nog niet zo'n grote rol. De vaklieden, alsook de overige betrokkenen konden zich best met elkaar verstaanbaar maken.

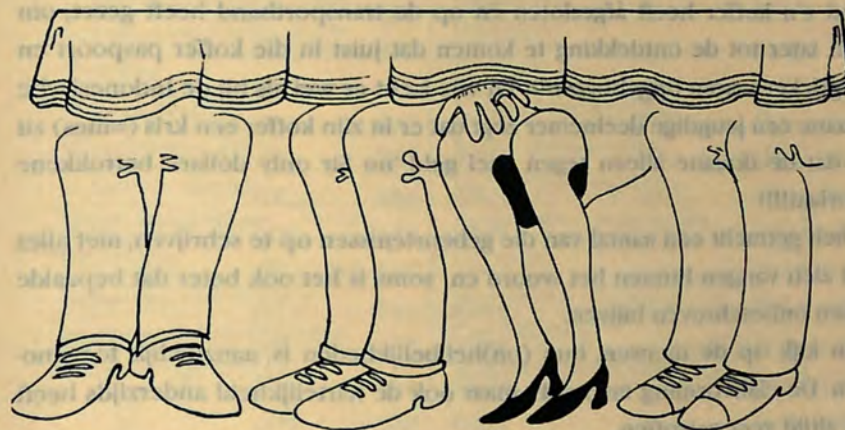
Naarmate een organisatie groeit en er ook Engels, Frans en Duits sprekende landen bijkomen wordt het allengs ingewikkelder. Er werd toen ook besloten dat er internationaal in vier talen gewerkt zou worden in de toekomst. Dus alles moest in de hiervoor vermelde talen + het Spaans worden vertaald. Dit betekende een forse aanslag op het organisatiebudget, maar doordat er meer landen bijkwamen bracht dit ook meer geld in het laatje.

De toetreding van Aziatische landen maakte het taalprobleem niet groter, want ook deze mensen moesten zich in een van de vier 'IVTO' talen kunnen uitdrukken. Afsproken werd dat een afgevaardigde die een der vier talen niet machtig was zelf voor een tolk diende te zorgen; uiteraard voor eigen rekening. Dat ging prima. De officiële vertegenwoordiger van een der Aziatische landen nam naar elke wedstrijd, in welk land dan ook zijn eigen 'lady interpreter' mee. Zowel bij vergaderingen als gesprekken in kleinere kring was zij er bij. In die tijd heette dat een fluistertolk en het was dan ook normaal dat zij met haar gezicht dicht bij de gedelegeerde kwam.

Wij hadden haar al zo vaak bij de wedstrijden gezien, dat ze er gewoon bij hoorde. Ze was bovendien mooi en uiterst vriendelijk.

Eens op een vergadering zat zij naast het luisterend oor van "haar" werkgever aan één van de in carré opgestelde tafels. Om het geheel een beetje aan te kleden waren er tafelkleedjes over de tafels gelegd. De gedelegeerde zat onderuit gezakt op zijn stoel, waarbij hij het kleed enigszins meegetrokken had. Het leek alsof hij sliep, maar waarschijnlijk kon hij zich zo beter concentreren. Hierdoor kreeg men aan de 'overkant', ongewild een uitzicht op de benen van de tolk. Tevens zag men dat de hand van de gedelegeerde op de knie van de tolk lag en zachtjes heen en weer bewoog.....Beiden deden of er niets aan de hand was, maar het was een uiterst gemakkelijk gezicht. De gedachten van de andere afgevaardigden zag je afdwalen. Of zij zich ook zo'n tolk wensten???? Het was in ieder geval ook een manier om

met je handen te praten. Alhoewel er nadien in die zaal nog dikwijls werd vergaderd, deed een dergelijke situatie zich - jammer genoeg!? - niet meer voor. De tafelkleedjes waren altijd langer.



Tenslotte....

Ruim twintig jaar ben ik betrokken geweest bij de organisatie van regionale, nationale als ook tweemaal bij de internationale beroepenwedstrijden voor jeugdige vaklieden, waar ik de begeleiding op mij genomen heb van Nederlandse delegaties die deelnamen aan de "International-Vocational-Training-Competition" (IVTO).

Wat ik in al die jaren aan leuke, aardige, nare, droevige, humoristische en (melo)dramatische zaken heb meegemaakt dat is nogal wat.

Wie lacht er niet als iemand op de luchthaven met veel moeite en veel plakband z'n koffer heeft afgesloten en op de transportband heeft gezet, om even later tot de ontdekking te komen dat juist in die koffer paspoort en vliegticket waren opgeborgen!!! En wie lacht er wel als bij de Indonesische douane een jeugdige deelnemer zegt dat er in zijn koffer een kris (=mes) zit en dat de douane alleen tegen veel geld 'no Sir only dollars' betrokkene doorlaat!!!!

Ik heb getracht een aantal van die gebeurtenissen op te schrijven; niet alles laat zich vangen binnen het woord en soms is het ook beter dat bepaalde zaken onbeschreven blijven.

Mijn kijk op de mensen, hun (on)hebbelikheden is, aanzienlijk toegenomen. De clanvorming enerzijds, maar ook de hartelijkheid anderzijds heeft mij altijd zeer getroffen.

Voor de kennis die ik heb mogen nemen van de diverse leefgewoontes in de landen die ik tijdens de wedstrijden heb bezocht, ben ik hen die mij daartoe de gelegenheid hebben gegeven zeer dankbaar.

Het was zeker hard werken tijdens de wedstrijden, vooral als je je maximaal dienstbaar wilt opstellen om de (wedstrijd) omstandigheden voor je landgenoten zo optimaal mogelijk te laten zijn.

Informeel heb ik afscheid genomen 1997 tijdens de 34e 'beroepenolympiade'.

De Nederlandse juryleden hebben mij en mijn vrouw, een onvergetelijke avond bezorgd tijdens ons verblijf in Sankt Gallen. Nu, twee jaar later, denk ik nog regelmatig terug aan die gedenkwaardige avond.

Degenen die mij geholpen hebben bij het ophalen van mijn herinneringen ben ik zeer erkentelijk.

Van de internationale organisatie heb ik het ere-diploma ontvangen.

Ik hoop dat degenen die dit eenvoudig boekwerkje lezen nog eens even een glimlach om de mond krijgen; dat er een zekere 'ah-Erlebnis' is dan wel dat men zich verplaatst in de beschreven situaties. Meer pretendeert dit boekje ook niet te zijn.

Johan de Haan

Turnings/NC	(11)	200	1991	(11)	200	1991
Construction Steel Work	(11)	200	1991	(11)	200	1991
Information Technology	(11)	200	1991	(11)	200	1991
Welding	(11)	200	1991	(11)	200	1991
Pattern Making	(11)	200	1991	(11)	200	1991
Wall & Floor Tiling	(11)	200	1991	(11)	200	1991
Autobody Repair	(11)	200	1991	(11)	200	1991
Sheet Metal Work	(11)	200	1991	(11)	200	1991
Plumbing	(11)	200	1991	(11)	200	1991
Industrial Electronics	(11)	200	1991	(11)	200	1991
Electronics Applications	(11)	200	1991	(11)	200	1991
Commercial Wiring	(11)	200	1991	(11)	200	1991

Bijlage 1

Overzicht deelnemers 1950-2000

Tussen haakjes () aantal landen

1950: 24	(2)	1970: 260	(15)
1951: 16	(2)	1971: 271	(15)
1953: 65	(7)	1973: 286	(15)
1955: 83	(7)	1975: 290	(17)
1956: 88	(8)	1977: 278 (NL)	(17)
1957: 128	(8)	1978: 285	(14)
1958: 144	(10)	1979: 290	(14)
1959: 180	(9)	1981: 288	(13)
1960: 173	(7)	1983: 316	(18)
1961: 193	(11)	1985: 307	(18)
1962: 156	(10)	1988: 354	(20)
1963: 257	(13)	1989: 381	(21)
1964: 198	(12)	1991: 432 (NL)	(25)
1965: 200	(11)	1993: 435	(25)
1966: 221 (NL)	(11)	1995: 506	(28)
1967: 233	(11)	1997: 533	(30)
1968: 256	(14)	1999: 567	(33)
1969: 256	(15)		

Bijlage 2

Fitting	Industrial Wiring
Press Tool Making	Bricklaying
Instrument Making	Stonemasonry
Mechatronics	Painting & Decorating
CAD Drafting	Plastering
Turning/CNC	Cabinet Making
Milling/CNC	Joinery
Construction Steel Work	Carpentry
Information Technology	Jewellery
Welding	Floristry
Pattern Making	Ladies' Hairdressing
Wall & Floor Tiling	Men's Hairdressing
Autobody Repair	Ladies' Dressmaking
Sheet Metal Work	Automotive Mechanics
Plumbing	Cookery
Industrial Electronics	Restaurant Service (Waiting)
Electronics Applications	Car Painting
Commercial Wiring	Refrigeration Technology

